

Kiezen vanuit burgerperspectief

Input verkiezingsprogramma's Gemeenteraad 21 maart 2018

Vanuit verschillende politieke partijen wordt aan ons gevraagd – in aanloop naar de verkiezingen – suggesties aan te reiken ten behoeve van de verkiezingsprogramma's. Aan dat verzoek voldoen wij graag, ongeacht politieke kleur en omvang van de betreffende partij. Onze inbreng is altijd vanuit het perspectief van burgers (die soms cliënt of patiënt zijn) en gebaseerd op onze kennis en jarenlange ervaring op het gebied van gezondheid en zorg.

Alvorens in te gaan op een aantal specifieke prioriteiten, benoemen wij allereerst enkele "overstijgende" onderwerpen. Deze hangen nauw samen met onze signalerende rol op regionaal en lokaal niveau

☐ Wie zijn wij?

Zorgbelang Drenthe is een maatschappelijke organisatie die onafhankelijk de belangen behartigt van alle mensen met een zorgvraag in Drenthe. Wij geven hier invulling aan middels de volgende kerntaken.

1. Individuele dienstverlening (vertrouwenswerk jeugdzorg, onafhankelijke cliëntondersteuning en de zorgombudsfunctie in de gemeenten)
2. Collectieve belangenbehartiging (het realiseren van een duurzaam zorgaanbod, dat ook in de toekomst aansluit bij de zorgvraag van de inwoners; concreet gaat het dan om de beschikbaarheid en bereikbaarheid van kwalitatief goede zorgvoorzieningen, zoals de huisarts, de wijkverpleegkundige en het ziekenhuis)
3. Kennis en onderzoek (waarbij ervaringen, behoeften en meningen van burgers/cliënten worden benut om beleid op te ontwikkelen)

☐ Rol van de burger

Het verwachtingspatroon van de overheid ten aanzien van burgers is in de afgelopen jaren ingrijpend gewijzigd. De "oude" verzorgingsstaat heeft plaats gemaakt voor de participatiesamenleving. Meedoen is het adagium en begrippen als zelfmanagement en eigen regie sieren vele beleidstukken. Maar de verwachtingen van overheden en beleidsmakers matchen niet altijd met de mogelijkheden van burgers om hier invulling aan te geven, zo concludeerde de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR) in het op 24 april 2017 uitgebrachte rapport "Weten is nog geen doen. Een realistisch perspectief op redzaamheid".

☐ Het gedecentraliseerde tijdperk

Vanaf 1 januari 2015 hebben gemeenten nieuwe taken in het sociaal domein gekregen: de Wmo2015, de Jeugdwet en Participatiewet. Na de zogenaamde "transitie" zitten we nu – ruim 2 jaar verder – in de periode van "transformatie". In dit proces komen inhoudelijke verbetering en vernieuwing (brede sociale domein) aan bod. Het gaat om de omslag (transformatie) van complexe, verkokerde ondersteuning veraf naar eenvoudige, integrale en preventieve ondersteuning dichtbij.

Kiezen vanuit burgerperspectief

☐ Het stelsel van gezondheidszorg

Voor de gewone burger is – ook in het gedecentraliseerde tijdperk – het stelsel van gezondheidszorg ongelofelijk ingewikkeld. De burger met een zorg- of ondersteuningsvraag kan (soms tegelijkertijd) te maken krijgen met drie wettelijke regimes: de Wet langdurige zorg (Wlz), de Zorgverzekeringswet (Zvw) en de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo2015). Inmiddels wordt steeds duidelijker dat deze wetten niet altijd naadloos op elkaar aansluiten en daarnaast spelen financiële belangen van de verantwoordelijke partijen (zorgkantoren, zorgverzekeraars en gemeenten) een rol bij de besluitvorming met betrekking tot de hulpvraag van de burger.

☐ Positieve gezondheid

Passend bij de transitiegedachte is het concept van Positieve Gezondheid dat arts onderzoeker Machteld Huber een aantal jaren geleden heeft ontwikkeld. Zij definieert gezondheid als het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren in het licht van de sociale, fysieke en emotionele uitdagingen van het leven. Het accent wordt hierbij gelegd op de mogelijkheden van mensen en niet op ziekte of beperking. Voor meer info zie: <http://www.ipositivehealth.com/> Zorgbelang Drenthe is landelijk portefeuillehouder Positieve Gezondheid en heeft begin 2017 het Drents Netwerk Positieve Gezondheid opgericht.

☐ VN verdrag

Op 14 juli 2016 heeft Nederland het VN verdrag voor rechten van mensen met een beperking geratificeerd. Het doel van dit verdrag is dat de positie van mensen met een beperking verbetert. Overheden hebben een belangrijke (voorbeeld)rol als het gaat om invulling te geven aan dit verdrag en gemeenten worden opgeroepen een “agenda voor inclusie” op te stellen. Het verdrag is niet vrijblijvend en het College voor de Rechten van de Mens houdt toezicht op de uitvoering van het verdrag in Nederland.

Zorgbelang Drenthe begeleidt (de oprichting van) lokale VN-panelen die actief betrokken worden als de gemeente plannen maakt die het leven van mensen met een beperking raken. Ook adviseert Zorgbelang Drenthe gemeenten bij het opstellen van een “agenda voor inclusie”.

☐ Regenboogprovincie en -gemeente

Sinds 6 juli 2016 is Drenthe de eerste Regenboogprovincie van Nederland. Bestuur en alle politieke partijen zetten zich – samen met betrokken partijen – in om de veiligheid, weerbaarheid en sociale acceptatie van LHBT-inwoners te bevorderen. Inmiddels hebben (bijna) alle gemeenten dit voorbeeld gevolgd en daarmee is het een belangrijk thema bij de komende gemeenteraadsverkiezingen. Zorgbelang Drenthe spant zich in om een LHBT-vriendelijk beleid in de volle breedte van de Drentse zorg te bevorderen, inclusief de taken waarvoor gemeenten verantwoordelijk zijn.

Kiezen vanuit burgerperspectief

□ Prioriteiten per thema

Thema	Prioriteiten
Jeugdwet	<ul style="list-style-type: none"> • Sinds 2015 is de gemeente verantwoordelijk voor de jeugdhulpverlening. Hierbij is zij eveneens verantwoordelijk voor het vertrouwenswerk in de jeugdhulpverlening. Wij vinden het van belang dat het vertrouwenswerk jeugd goed zichtbaar en toegankelijk is in de gemeente. • Ontwikkelen van monitoring- of signaalnetwerk gericht op het verkrijgen van informatie over ondersteuning aan (kwetsbare) jongeren die door de gemeentelijke organisatie worden doorverwezen naar jeugdhulp/ -zorginstellingen. • Het tijdig onderkennen en beschikbaar stellen van gespecialiseerde jeugdhulp

Sociaal domein

In het op 2 maart 2017 gepubliceerde onderzoek van de Nationale Ombudsman – “Terug aan tafel, samen de klacht oplossen” – komt hij tot de conclusie dat de toegang tot de klacht- en bezwaarprocedure onder druk staat. Hij pleit voor een informele inrichting en uitvoering van klachtbehandeling. Als Zorgbelang Drenthe vinden wij het belangrijk dat er ingezet wordt op vertrouwenswerk sociaal domein. Burgers kunnen dan in een bijtijds stadium met ondersteuning klachten in het voorliggend veld oplossen.

- De inzet van een sociaal raadsman of zorgombudsfunctionaris zorgt ervoor dat burgers terug kunnen vallen op iemand die de juiste klachtroute kan wijzen of de burger op een andere wijze kan ondersteunen.
- Heldere klachtenprocedures, prioriteit in geval de toegang tot het sociaal domein is belegd bij een publiek/ private organisatie.
- Verder **vinden wij het van belang dat burgers van het begin gewezen worden op de mogelijkheid van inschakelen cliëntondersteuning.**
- Waarborgen van (wettelijk verplichte) onafhankelijke cliëntondersteuning rondom aanvraag en toekenning Wmo2015.
- Aanbieden van de mogelijkheid tot het aanvragen van een second opinion bij onvoldoende tevredenheid over de inhoud en uitkomst van het ‘keukentafelgesprek’.
- Privacybeleid ontwikkelen gericht op bescherming van de persoonsgegevens van de burger, met daarin aandacht voor de gescheiden verantwoordelijkheid van respectievelijk Raad, College en ambtelijk apparaat, toegangs-/uitvoeringsorganisatie.

Kiezen vanuit burgerperspectief

Thema

Burger 3.0

Prioriteiten

- Versterken participatie binnen het sociaal domein waarbij (Wmo)adviesraden een centrale rol vervullen en worden ondersteund bij het ontwikkelen van een signaalnetwerk.
- Experimenteren met nieuwe en directere vormen van burgerparticipatie/democratie.

Mantelzorg(beleid)

- Integraal mantelzorgbeleid in samenspraak met sociale partners, met daarin bijzondere aandacht voor jonge mantelzorgers, die niet of nauwelijks in beeld zijn.
- Goede monitoring van de effectiviteit van het mantelzorgbeleid.
- Onderzoek naar lange termijn effecten van het op jonge leeftijd mantelzorger (moeten) zijn.

Kwaliteitstoetsing Wmo bij gecontracteerde partijen

- Opnemen verplicht cliënt-/klanttevredenheidsonderzoek in aanbestedingseisen.
- Onafhankelijke toetsing van de kwaliteit van geleverde diensten met bijzondere aandacht voor de ervaringen van de afnemer, de burger: wordt voldoende maatwerk geleverd?

4

Aansluiting Wlz/ Wmo

- In beeld brengen van (onderzoek naar) mensen die tussen “wal en schip” vallen vanwege de afhankelijkheid van verschillende wettelijke regelingen: Wet langdurige zorg (Wlz) en Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo2015).
- Aanvullend beleid ontwikkelen op basis van het beeld dat is ontstaan.

Zuidlaren, mei 2017